

**RUDYARD
KIPLING**

VALITTUJA
KERTOMUKSIA

Редъярд Киплинг
Valittuja kertomuksia

«Public Domain»

Киплинг Р. Д.

Valittuja kertomuksia / Р. Д. Киплинг — «Public Domain»,

© Киплинг Р. Д.

© Public Domain

Содержание

RUDYARD KIPLING	5
Hänen esi-isäinsä hauta	10
Конец ознакомительного фрагмента.	15

Rudyard Kipling

Valittuja kertomuksia

RUDYARD KIPLING

Tulee kaksi vuosikymmentä kuluneeksi siitä, kun 22-vuotias Intiassa syntynyt ja siellä toiminut sanomalehtimies yllätti ensinnä Englannin ja tuossa tuokiassa koko sivistyneen maailman eräällä kertomuskokoelmalla, jonka vaatimattomana nimenä oli "Yksinkertaisia jutelmia ylängöiltä" [osittain suomentanut rouva Aino Malmberg ("Kertomuksia Intian ylängöiltä ja laaksoista" v. 1893)]. Pieniä kyhäyksiä ne vain olivatkin, mutta niissä avautui uusi maailma ja niin eloisana, niin leppeällä sävyllä ja niin tarkalla havaintokyvyllä piirrettynä, että lukija tunsii näkevänsä ehdotonta tosielämää edessään, hänelle ennen miltei tuntematonta.

Tämä tulokas oli taiteilijasukua. Isä oli kuvanveistäjä, maalari ja piirtäjä; hän on ottanut osaa poikansakin parhaan nuorisonkirjan, "Viidakkokirjan", kuvittamiseen. Äiti taasen oli Intiassa eteväksi katsottu kirjailijatar, ja kuulu sukkeluudesta. Näiden vanhempain ainoa tytärsin sukeusi kirjailijattareksi. Kiplingin kaksi tättä olivat Englannissa naimisissa, toinen kuuluisan maalarin Sir Edward Burne-Jonesin ja toinen taideakateman presidentin Sir Edward Poynterin kanssa, ja näiden hoideltavaksi lähetettiin Kipling viisivuotiaana Bombaysta, missä hän oli syntynyt joulukuun 30 p: nä 1865. Ei ole ihme, että näin ollen koitui ainoasta pojasta jotakin merkillistä, kun hän kuudentoista vanhana palasi Intiaan. Hän ryhtyi sisämaalaiseksi sanomalehdentoimittajaksi Lahoressa, jonne isä oli siirtynyt taidekoulun ja museon johtajaksi. Isältään hän peri tarkan silmän, taiteellisen aistikkuuden, väriikkaan kuvailun, joka ei sisällä omakohtaisia selityksiä, vaan antaa lukijan vapaasti muodostaa mielipiteensä: Onpa Kipling itse kuvittanutkin lastenkirjansa ("Niin Juuri juttuja pikku lapsille") hauskoilla piirroksilla. Äidiltä on tuo sukkeluus peräisin, joka kauttaaltaan pulppuilee vereksenä ja sotilaskertomuksissa kohoaa verrattomaksi veikeydeksi. Sanomalehtimiehen ammatin täytyy olla oivana harjoituksena tällaisille luontaisille taipumuksille pirteitten kuvausten kyhäilemiseen oudoista, yleisön mieltä kiinnostavista oloista. Kipling tosin alotti runoelmilla, jo 15 – 16-vuotiaana julkaisten pari mitätöntä vihkosta ja v. 1886 Intiassa kolmannen, joka siellä saavutti jonkun verran huomiota. Mutta joskin hän tälläkin alalla myöhemmin julkaisi kolme huomattavaa kokoelmaa ja liudan hajallisia seipelmää, niin koitui hänen oikeaksi alakseen lyhyt kertomus.

Hän alotti kyhäilemällä sanomalehteensä pikakuvia ympäristöstään. Hän toimi alalla, jolla jos millään tulee tuntemaan kirjavimpia oloja, tunkeutumaan mitä erilaisimpiin piireihin ja matkustelemaan monilla paikkakunnilla. Hän perehtyi Intian omituisen haaveelliseen maailmaan ja sen merkilliseen europalais-asutukseen paremmin kuin yksikään muu kynän käyttöön pystyvä, ja tämä kokemus on hänellä näihin asti riittänyt ehtymättömäksi, väliin uusilla matkoilla verestetyksi aiheitten lähteeksi, joka pysyy hänen monipuolisen tuotantonsa huomattavimpana haarana. Myöhemmin, kun Kipling oli suuruus, jolta kustantajat suorastaan kiristivät kaiken mitä ikinä käsistä lähti, Kipling löi kasaan joukon vanhoja leikkelyksiä ("Kamalan yön kaupunki ja muita luonnoksia" 1900), joista näkee hänen ensimmäisiä kokeitansa. Kokoelman pääosana on "Smithin hallitus" niminen ylipainossarja hänen sanomalehdessään 1887 – 8 ilmestyneitä pätkiä. Paljon vähäpätöisen ja kuivan selostelun ohessa on siinä monia reippaita ja leikkillisiä kuvauksia, jotka antavat aavistaa mitä nuorukaisesta oli koitumassa. Jo näissä ensi alkeissa on havaittavissa useampia Kiplingin pääaloista: ensin osa on kuvauksia Intian europalaisista upseerivirkamiespiireistä sekä alkuasukas-oloista; yksi eläintarina on jo matkassa, samaten yksi kuvaus Etelä-Afrikan sotilas-oloista ja pari halvan sotamiehen haastelua. Näillä kaikilla aloilla Kipling sittemmin kohosi suureksi. Mutta hän vielä laajensi näköpiiriään ja toimialaansa pian. Tuossa samaisessa aikaisten tuotteiden kokoelmassa on muuna osana matkakirjeitä, tavallisen sanomalehtimatkailijan tilapäistyylisiin kyhätyksiin. "Kamalan

yön kaupunki" on annettu liian vaateliaaksi nimeksi Kalkuttalle, josta enimmäkseen kirjeet ovat lähetetyt; muut kuvailevat Jamalpurin rautatiekeskusta ja Giridin kivihiihkaivoksia, kertoillen havaintoja, joihin monet Kiplingin myöhemmistä kertomuksista perustuvat. Väleen hän ulotti matkustelunsa koko englanninkieliseen maailmaan, kyhäten matkakuvauksia kolmen vuoden ajan (1887 – 9) "Civil and Military Gazette" ja "Pioneer" (Allahabadissa) lehtiin. Nämäkin hän on ollut kiristetty toistamiseen lyöttämään rahaksi, 750 sivun laajuisena valikoimana ("Merestä mereen" v. 1900). Tämä melkein yhtä vähän tunnettu kokoelma esittää Kiplingin oivallisena matkakertojana ja ilmaisee elävästi, miten erinomainen havaintokyky hänellä on. Alussa esitetään Intian merkillisempiä kaupunkeja, v. 1889 ulottuu matkailu Taka-Intiaan, Kiinaan, Japaniin, Yhdysvaltoihin, Tyynenmeren rannikolta aina Mark Twainin asunnolle Atlantin valtiossa. Tätä menoa on Kipling pitkittänyt pitkin aikaa; Yhdysvalloissa hän v. 1892 nai Carolyn Balestierin ja asettui perheelliseksi miehiksi Englantiin, mutta sieltä hän on tuon tuostakin pistäytynyt loitommalle. Huomattavin oli hänen retkensä boerisodan aikana Etelä-Afrikaan, mistä kaksi muutakin huomattavaa kirjailijaa, Haggard ja Doyle, silloin ammenteli vereksiä aiheita.

Kipling on siten hankkinut mitä laajimman taustan kertomuksillensa. Ei ole sitä englantilaista alusmaata, jota hän ei olisi tavalla tai toisella käsitellyt. Nämä matkat ovat luoneet hänen kansalaisluonteensa. Ollen kaikessa olennossaan käytännön mies, hän silmäilee eri alusmaita pelkästään englantilaisen hallinnon kannalta, ei suuria välitä kansojen vapaudesta, tietäen että se monesti merkitsisi vain sisäisiä verilöylyjä ja raaistumista, ja joutuu siitä horjumattoman kiihkeäksi imperialistiksi, jonka isänmaana on koko anglosaksilainen maailma ja joka brittiläistä kuntoa kannustaen tahtoo saada vallatuksi kaikki tielle osuvat kansat. Suuren suurta on Kipling antanut kansalleen kaikella runsaalla isänmaallisella kirjottelullaan. Valitettavasti on hän siinä mennyt liian pitkälle; etenkin boerisodan aikana hän sai vihattua kaikua nimelleen asettumalla yllyttämään onnetoman kansan kiihkoisimpia sortajia. Tämä väärä natsionalismi ei kuitenkaan ulotu hänen parempiin isänmaallisiin tuotteihinsa; nämä ajavat kansalaisuuden asiata tavalla, josta ei voi muuta kuin onnitella englantilaisia noin innostuttavan kasvattajan saaneina.

Etusijassa on Kiplingin kuvausten pohjana Intia. Voi käsittää, miten suurella mielihyvällä englantilainen yleisö lukee omaistensa ponnisteluja, tuon moniheimoisien maan rauhoittamisessa ja hallitsemisessa – niillä on suuri viehätys ulkomaalaisellekin. Yhteistä on kaikille kansoille taas se nautinto, mitä tuntee tutustuessaan alkuasukasten sisäisiin oloihin ja merkilliseen sieluelämään.

Ensimmäinen v. 1888 ilmestynyt kokoelma sisälsi lyhyitä kynäilyjä upseeri- ja virkamiespiireistä ja joitakuuta alkuasukas-aiheita. Edellistä alaa on Kipling vuosien kuluessa jatkanut niin pitkälle, ett'ei löydy sitä vaihetta näiden uran-uurtajain elämästä, mitä hän ei kuvaelisi. Teos "Stalky & Co" (1889) on sarja suruttomia jutelmia koulusta, jossa englantilaiset pojat saavat ensimmäisen kasvatuksensa sotilasuraa varten, ja päättyy innostuttaviin muistelmiin nuorten sankarien ensimmäisistä koetuksista maineen kilparadalla. Upseerielämästä on vaikuttavia kertoelmia sekä leiriltä että taistelujen tuoksinasta – huolettomasta elostelusta, iloisesta toveriolosta ja urhojen kuolemaa halveksivasta työstä. Mutta eihän maine kasva vain tanterilla; yhtä suurta kuntoa ja uhrautumista löytää kirjailija siviilihallinnon aloilta tuossa epäterveellisessä ilman-alassa ja melskeisessä maaperässä. Näissä kaikissa oloissa Kipling liikkuu kuin kotonaan konsanaan; mutta sitäpaitsi hän on syventynyt itse sotamiesrivien elämään, ja hänen toinen teoksensa, "Kolme sotamiestä" (1889), oli loistavana alkuna sekä huikeata hilpeyttä että syvää tunteellisuutta uhkuville kertomuksille ja lauluille ("Kasarmilauleloita" 1892), joissa suureksi osaksi esiintyy eräs oivallinen toveruskolmikko – jalomielinen, sukkela ja hurjapäätä irlantilainen Mulvaney, hidas ja jättiläismäinen yorkshirelainen Learoyd ja kelpo lontoolainen Ortheris. On mahdoton antaa käsitystäkään siitä aiheiden kirjavuudesta ja kertomistavan eloisuudesta, mitä Kiplingin tuotannon tässä haarassa ilmaantuu. Suureksi osaksi ovat ne vielä murteella kirjoitettuja, välittömästi huokuen todellisuutta. – Näistä sotilaselämän kuvauksista on yksi suomennettu [Sotilaskertomuksia, suom. Wald. Landblad (1899)]; tämä kahden rumpalipojan sankarikuolemaa kuvaileva kertomus ei ole parempien joukkoon luettava.

Edellämainittuna vuonna ilmestyi toinenkin, vuorostaan yksinomaan alkuasukaselämää kuvaileva kertomuskokoelma "Mustaa ja valkeaa". Näiden kumpaisenkin kokoelman kirjallinen arvo on paljon suurempi kuin Kiplingin ensimmäisen kertomussarjan. Hän oli pääsemässä kykynsä korkeimmalle tasolle. Viimeksi mainitussa on hurjan voimakas kertomus muhamettilaisesta, joka elää pelkässä koston tavottelussa hänen kunniansa loukkaajaa vastaan ("Dray Wara Yow Dee" [Sotilaskertomuksia, suom. Wald. Lindblad (1899)]) ja sitte jatkuu suoraan elämästä otettuja useasti kertojan omin sanoin kuvattuja vaihteita, joissa ihmeellisellä tavalla kuvastuu vuosituhansia erillään versoneen sivistyksen ja outojen olojen erikoinen käsityskanta ja maailmankatsomus sekä satumainen henki.

Kipling oli nyt ylentynyt maansa huomatuimmaksi kirjailijaksi ja hänen teoksiaan käännettiin jo kilvan kaikille sivistyskielille. Käytännöllisenä miehenä hän osasi ottaa teoksistaan hintaa riittämään asti (hän saa jokaisesta lyhyemmästä kertomuksestaan keskimäärin 25,000 mk, on saanut sellaisen summan pikku runoistakin), mutta kustantajat ahdistivat vain yhä tuimemmin. Tämä johti ei ainoastaan suureen tuotteliaisuuteen, vaan liikatuohtoonkin. Kertomuskokoelma "Aaveellinen kantotuoli" (1890) sisältää jo pari vähäarvoisempaa kertomusta (m.m. yllä suomennetuksi mainitun), mutta silti se vielä osottaa ilmeistä nousua. Nyt laajenee aihevarasto. Alkukertomus "Aaveellinen kantotuoli" ilmaisee Kiplingin mestaruutta poikkeuksellisten sielun-ilmioiden kuvaamisessa, sielullisten sairauksien ja salaperäisten kehitysten, jollaisten maana ei yksistään Intia ole. Tässä kertomuksessa sortuu liiallisen työn uuvuttama virkamies haavenäkyihin, kaikesta luontaisesta kovuudestaan ja tunnottomuudestaan huolimatta joutuen kärsimään kunniantoman menettelyn ansaitseman koston. Eräässä toisessa kertomuksessa, "Liikenteen häiritsijä" ("Monta keksintöä" nimisessä kokoelmassa) hän samalta alalta kertoo mitä suurimmalla mestaruudella, miten yksinäinen majakanvartija australialaisilla vesillä joutuu yksitoikkoisuuden uhriksi ja kummallisten erheitten valtaan. Samassa kokoelmassa Kipling näiden sielullisten ilmiöiden alalla jälleen alottaa aihesarjan, joka on yhtä uutta maailmaa kuin kuvaukset Intiasta. "Maailman oivallisin juttu" on ylen vaikuttaviin puitteisiin piirretty kuva nuorukaisesta, jonka sielussa kajastelee muistelmia edellisten elämäkausien ajalta, parin tuhannen vuoden ajalta, katkelmina, joita kertoja saa vain hetken käyttää, kunnes maailman aineellinen hyöriä nuu kuvat häätää. "Risupoika" taasen – johon lukija saa tutustua nyt suomennetussa näytteessä Kiplingin kertomuksista – on ilmestynyt "Päivän työ" kokoelmassa; sen omituisena viehkeytenä on kahden nuoren yhteinen, lohdullinen unimaailma. Eräässä uusimmista kokoelmistaan ("Matkustuksia ja löytöjä") Kipling lisää pari kertomusta näihin hienoihin kuvauksiinsa: "Langaton" ja "He", molemmat mahdottomia parilla sanalla määritellä.

Yhä uusia muotoja löytää tämä harvinaisen monipuolinen kirjailija. Edellä mainittu "Aaveellinen kantotuoli" niminen kokoelma aloitti kaksi muutakin alaa: varsinaisen seikkailukertomuksen ja lapsielämän kuvailun. Edellisiä ovat "Morrowbie Jukesin kumma ratsastusretki", joka kertoo hirveitä piirteitä hindulaisesta kuolleitten kaupungista, ja "Mies joka pyrki kuninkaaksi", kahdesta elämää surkeilemattomasta kulkurista, jotka totisesti perustivat Abessinian vuoriseutuun kuningaskunnan, vaan saivat järisyttävän lopun uskalikkuudelleen. Näiden jatkona on oikea seikkailuromaani "Kim, koko maailman pikku ystävä" – katuelämää ja vakoilumatkailua paikasta paikkaan, pulasta toiseen, päähenkilönä europaissyntyinen, terveluonteinen katupoika; mutta oikea nuorisonromaani se ei ole. – Lapsielämästä on kokoelmassa pari oivallista kuvaa; toinen, "Wee Willie Winkie" – kertomus rykmentin urheasta pikku lemmikistä – on suomennettu "Kertomuksiin Intian ylängöiltä". Kipling on hieno ja osuva lasten kuvaaja; monet hänen kertomustensa valoisimmista piirteistä ovat lapsimaailmasta.

Tämä ominaisuus on saattanut hänet mestariksi sillä alalla – taaskin uudella – jolla hän on katsottava arvokkaimman työnsä suorittaneeksi: nuorisonkirjailijana. V. 1890 – tuottoisimpana vuonnansa – Kipling julkaisi pelkiksi vuoropuheluiksi sovitetun laajemman teoksen englantilais-intialaisesta seuraelämästä ("Gadsbyn pariskunta"), jossa sekä leikki että surumielisyys ja värisyttävän syvä tunne omituisen asun ohella on mieltä viehättämässä, mutta joka kuitenkin päättyy

jokseenkin tyhjästi. Kun tätä v. 1891 seurasi kaksi jokseenkin tavallisen laatuista, Hall Cainen tyyliin laadittua romaania – "Valon kadotessa" [suomeksi rouva Aino Malmbergin kääntämänä v. 1900] ja "Elämän estekilpailu" – niin arveltiinpa Kiplingin uutuuden jo lopahtaneen, kuten heti alusta asti oli näin äkillisellä loistolla ilmestyneestä kyvystä peljätty. Mutta Kipling ponnisti seuraavalla kokoelmalla – "Monta keksintöä" – taas parhaansa; siinä tosin jälleen ilmenee vähemmän valittuja tuotteita, mutta on siinä oivallisiakin lisää entisiin ja uutta on muutamia humoreskeja kotoisista, Englannin oloista, joista Kipling sittemmin on lukuisasti valinnut täyhteitä kertomusryhmiinsä. Ja v. 1894 ilmestyi hänen kynästään kerrassaan merkillinen teos, "Viidakkokirja" [suomeksi rouva Helmi Setälän kääntämänä v. 1898 ("Indian viidakoista")], ryhmä eläinsatuja, melkein yksinomaan Intian viidakon syvyyksistä. Useimmissa esiintyy sama piiri: suden imettämä ja eläinten seassa kasvava hindulapsi Mowgli, hänen opettajansa karhu Baloo sekä suojelijansa panterri Bagheera ja jättiläiskäärme Kaa, velipuolensa – nimittäin suden omat penikat – ja julma tiikeri Shere Khan. Tämä outo maailma ajattelee ja puhuu, toimii omissa salaperäisissä oloissaan niin syvällä metsäelämän tuntemuksella eteemme loihdittuna että niin nuorten kuin vanhainkin täytyy tempautua mukaan. Ne ovat tavattoman tehoavia ja mieltäkiinnittäviä, ja seuraavana vuonna ilmestynyt "Toinen Viidakkokirja" pysyi samalla tasolla. Lapsille julkaisi Kipling omakuvittamansa satukokoelman "Niin Juuri juttuja pienille lapsille", joka tosin ei niin paljoa uutuutta tarjoa, vaan on kuitenkin hyvä lastenkirja. Vilkas nuorisonromaani on "Meren sankarit"; se on ilmestynyt suomeksi ruotsinnoksesta käännettynä, puoleen kokoon typisteltynä – esimerkkinä siitä, millä tavalla suuretkin kustannusliikkeet vielä katsovat voivansa pidellä kirjallisuutta. Englantilaiselle nuorisolle erityisesti aijottu on Kiplingin väsymättömästä kynästä herunut "Pook-vuoren tonttu"; se on tarinasarja Englannin historiasta, piktiläistaisteluista keskiajalle asti.

"Päivän työ" niminen kertomuskokoelma (1897) on käänteinä Kiplingin lyhyitten kuvausten suuressa joukossa; siitä asti hän vaipuu alas päin, ei voi sanoa miten pitkäksi aikaa, kuumeentapaisesti työntäessään kyhäyksiä sanakaupalla aikakauslehtiin ja kustantajille. Tämä kokoelma ylimalkaan ilmaisee huoliteltua työtä; siitä on myöskin "Hänen esi-isänsä hauta" tähän kokoelmaan suomennettu näytteeksi hänen hiljaisemmista intialaisista kertoelmistansa. Jos jo tuossakin kokoelmassa on teennäisiä pätkiä, kuivia vertauskuvallisia elottomien esineiden henkiinherätystä haastelemaan viidakkomaailman tapaan (kuten laivan ja höyryveturin!), niin on esim. "Matkustuksia ja löytöjä" niminen kokoelma suorastaan keho, paria poikkeusta lukuunottamatta. Kipling lyöttäytyy viime vuosina julkaisemissaan kertomuksissa puhutteluttamaan kotimaan sota- ja merimiehiä kuten Intiassa oli tehnyt, mutta tuloksissa hän jää aivan takapajulle muista samoja aiheita käsitelleistä kertoilijoista. Sillävälin on hän kuitenkin saanut valmiiksi useita onnistuneita pitempiä teoksia, joita ylempänä on moniaita mainittukin, joten häneltä voi edelleen odottaa arvokkaitakin lisää.

Romaanikirjailijaa, suurien tehtävien, erityisten aatteiden ajajaa ei Kiplingistä koskaan tule. Runoilijaa hänessä on; "Kasarmilaulujen" lisänä sisältävät "Merestä mereen" ja "Viisi kansaa" varsin vaikuttavia runoelmia, joissa on erittäin taidokas muoto, joskin harvoin lyyrillisiä tunnelmakuvia, vaan enimmäkseen runoiksi soviteltuja kertomuslastuja. Mutta hän on harvinaisen etevä kertoja, erinomainen sieluntilojen tutkija, tarkka havaintojen tekijä, terveen, tavattomia taipailemattoman elämänpolun saarnaaja, joka pikakuvillaan kaikista maailman ääristä luo piirteitä yleis-inhimillisestä sekä tuntee ja herättää myötätuntoa yhteiskunnan halvimpienkin olentojen kärsimyksiä ja inhimillisiä erheitä kohtaan. Miehekkyyys, kunto saa hänessä loistavan puoltajan, ja se harrastus sekä suuri ihmistuntemus on hänestä tehnyt nykyajan kenties etevimmän nuorisonkirjailijan, joka ehdottomasti viehättää lukijansa. Miehisen sukupolven kuvailija ja kirjailija hän muuten yksinomaan onkin.

Kipling osaa sovittaa aiheensa mahdollisimman vaikuttavaan kehykseen. Hän suuressa määrin antaa muiden kertoa omaan erityiseen lajiinsa, itse suoranaisesti esiintymättä. Tämä tavatonta tyyllillistä vaihtelua luova kertominen useasti tapahtuu eriskummallisissa olosuhteissa, jotka lisäävät yleisvaikutusta. Tehon tavottelussa Kipling kyllä menee liiallisuuksiinkin; alituiset motto-lauseet, esi- ja jälkirunot, kirjakkeiden muuttelut tuntuvat yhtä häiritsevilä kuin liian

tuotteliaisuuden synnyttämät hutiloidut tai teennäiset täytteet. Mutta niin suuret määrät on hänen jo kolmeakymmentä lähenevässä teossarjassaan täysipainoista, että hän on syyllä saanut johtavan aseman maansa kirjallisuudessa, jonka suhteita häneen emme tässä voi lyhyestikään esittää sen vuoksi että koko englantilainen kirjallisuus on meillä tuntematon. Vastustajia on Kiplingin tapaisella sovinnaisista muodoista piittaamattomalla uutuusmiehellä kyllä, mutta sekin seikka, että hänen melkein kaikki teoksensa on heti ilmestyttyään käännetty muille Euroopan kielille, osoittaa miten laajalti ja suuressa määrin hän on saavuttanut suosiota ja ihailua.

Suomentaja.

Hänen esi-isänsä hauta

Voitte kuulla sanottavan, että jos koko Intiassa olisi vain yksi ainoa leivän puolikas, niin se jaettaisiin tasan Plowdenien, Trevorien, Beadonien ja Rivett-Carnac'ien kesken. Se on vain yksi sanantapa siitä, että muutamat perheet palvelevat Intiaa polvi polvelta niinkuin delfinit seuraavat toisiaan yhtenäisenä rivinä aavan meren poikki.

Ottakaamme pieni ja vähemmän huomattu tapaus. Keski-Intiassa tahi sen seuduilla on ollut ainakin yksi Devonshiren Chinnien edustaja säännöllisesti niiltä ajoilta asti, jolloin luutnantti ja ilotulitusten laittaja Humphrey Chinn, Bombayn europalaisrykmentistä, otti osaa Seringapatamin valloitukseen v. 1799. Alfred Ellis Chinn, Humphreyn nuorempi veli, komensi bombaylaista krenatörirykmenttiä vuosina 1804 – 13, nähden sekalaisia otteluita; ja v. 1834 John Chinn samaa sukua – kutsumme häntä John Chinn Ensimmäiseksi – kohosi ilmoille maltillisena järjestysmiehenä metelisenä aikana Mundesur nimisessä paikassa. Hän kuoli nuorena, mutta jätti leimansa uuteen maahan, ja kunnioitettava johtokunta keräsi hänen ansionsa hyvin muhkeaan muistopuheeseen ja maksoi kulut hänen Satpuran mäkilöihin luodusta hautakummustaan.

Häntä seurasi hänen poikansa, Lionel Chinn, joka jätti pikku devonshirelaiskodin juuri parahiksi kapinassa pahasti haavottuakseen. Hän vietti työteliään elämänsä sadanviidenkymmenen engl. penikulman kehässä John Chinnin haudan tienoilla ja kohosi rykmentin päälliköksi pienille, rajuille vuoristolaisille, joista useimmat olivat tunteneet hänen isänsä. Hänen poikansa John syntyi pienessä pehkukattoisessa, multavallisessa rykelmässä, joka tänä päivänäkin on kahdeksankymmentä penikulmaa lähimmältä rautatieasemalta keskellä tiikerien tyysijaksi suotua näreikköä. Eversti Lionel Chinn palveli kolmekymmentä vuotta ja otti eron. Kanaalissa hänen höyrylaivansa sivuutti Intiaan lähtevän kuljetuslaivan, jossa hänen poikansa oli matkalla itään sukuvelvollisuuksia suorittamaan.

Chinnit ovat hyväonnisempia kuin monet muut, syystä että tarkalleen tietävät mitä heidän on tehtävä. Nokkela Chinn läpäisee Bombayn siviliviraston ja pääsee Keski-Intiaan, missä jokainen iloitsee hänet nähdessään. Tyhmä Chinn antautuu polisilaitoksen tahi metsänhoitohallituksen käytettäväksi, ja ennemmin tahi myöhemmin hänkin ilmestyy Keski-Intiaan, ja siitä on johtunut puheenparsi "Keski-Intian asukkaat ovat bhilit, mairit ja chinnit, kaikki yhtä maata". Rotu on pieniluinen, tummaverinen ja vaitelias, ja tyhmimmätkin heistä ovat hyviä pyssymiehiä. John Chinn Toinen oli kutakuinkin nokkela, mutta ollen vanhin poika, hän meni armeijaan, Chinnien tavan jälkeen. Hänen velvollisuutenaan oli lojua isänsä rykmentissä luonnollisen elämänsä aika, vaikka joukko oli sellainen, että useimmat olisivat hyvästi maksaneet sitä välttääkseen. He olivat säännötöntä jalkaväkeä, pienikasvuisia, tummia ja kiiltävähöisiä, pukuna mustanahkasaumaiset vihreät mekot; ja ystävät nimittivät heitä "wuddareiksi", mikä merkitsee alhaissäätyistä kansanrotuluokkaa joka koloistaan kaivaa rottia syötäväkseen. Mutta wuddarit eivät panneet pahakseen lisänimeään. He olivat ainoat wuddarit, ja heidän ylpeytensä olivat seuraavat seikat:

Ensinnäkin heillä oli vähemmän englantilaisia upseereita kuin millään muulla alkuasukasrykmentillä. Toiseksi, heidän nuorempi upseeristonsa ei tarkastuksissa ollut ratsain, vaan asteli miestensä etunenässä. Miehellä, joka pystyy pitämään puoliaan wuddarien rinnalla heidän pikamarssissaan, täytyy olla aimo keuhkot ja jäntevät raajat. Kolmanneksi, he olivat enimmin *pakka shikarries* (perinpohjin koulitut metsästäjät) koko Intiassa. Neljänneksi – sama kuin sadanneksi – he olivat wuddarit – entisajoilta Chinnin Säännötön Nostoväki, mutta nyt aina ja ijankaikkisesti wuddarit.

Kukaan englantilainen ei käynyt miesten majassa paitsi rakkaudesta tai sukutavan vuoksi. Upseerit puhuttelivat satureitaan kielellä jota ei kaksikaansataa Intian valkoihoista ymmärtänyt; ja miehet olivat heidän lapsosiaan, kaikki värvättyjä bhileistä, jotka ehkä ovat omituisin Intian monista omituisista roduista. He olivat, ja sydämestään vielä ovat, rajuja, salakähmäisiä,

arastelevia, lukemattomiin taikauskoihin piintyneitä. Rodut, joita nimitämme maan alkuasukkaiksi, tapasivat bhilit omistamassa maan, kun ensin tunkeusivat tuohon osaan maailmaa tuhansia vuosia takaperin. Kirjat sanovat heitä esi-aarialaisiksi, syntyperäisiksi, dravideiksi j.n.e.; ja siksi bhilitkin itseään nimittävät, vaikka toisin sanoin. Kun rajputpäällikkö, jonka hovirunoilijat voivat laulaa hänen sukuperänsä kaksitoistasataa vuotta taaksepäin, asetetaan valtaistuimelleen, niin ei hänen vihkimisensä hallitsijaksi ole täydellinen ennen kuin hänen otsaansa on tehty merkki bhilin suonista lasketulla verellä. Rajputit sanovat ettei tuolla muodollisuudella ole merkitystä, mutta bhil tietää että se on vihoviimeinen tähde hänen vanhoista oikeuksistaan maan ikivanhana omistajana.

Vuosisatojen sorto ja teurastus teki bhilistä julman ja puolihullun varkaan ja karjanvoron, ja englantilaisten maahantullessa hän näytti miltei yhtä taipuisalta sivistymään kuin omien viidakkojensa tiikerit. Mutta John Chinn Ensimmäinen, Lionelin isä, meidän Johnimme vaari, läksi hänen maahansa, asui hänen kanssaan, oppi hänen kielensä, ampui hänen köyhää laihoaan tarvelevän hirven, ja voitti hänen luottamuksensa, niin että jotkut bhilit oppivat kyntämään ja kylvämään, kun taas toiset saatiin mielistellyksi yhtiön palvelukseen ystäviensä poliseiksi.

Huomatessaan että rivissä seisominen ei merkinnyt hetimiten tapahtuvaa telotusta he suostuivat satureiksi kuten työlääseen mutta huvittavaan urheiluun, ja olivat innokkaat pitämään villiä veljiään kurissa. Se oli kiilan teränä. John Chinn Ensimmäinen antoi heille kirjallisen lupauksen että, jos määräpäivästä alkaen lyöttäytyivät hyviksi, hallitus unohtaisi kaikki edelliset synnit; ja koska John Chinnin ei tiedetty koskaan rikkovan sanaansa – hän kerran lupasi hirttää bhilin jota paikkakunnalla pidettiin käsinkoskemattomana, ja hirtti hänet heimonsa nähden seitsemästä todistetusta murhasta – niin bhilit asettuivat niin lakeiksi asukkaiksi kuin osasivat. Se oli hidasta, näkymätöntä työtä, jollaista Intiassa tätänykyä uurastetaan kauttaaltaan; ja vaikka John Chinnin ainoa palkinto tuli, kuten sanoin, hallituksen kustannuksella luotuna hautana, ei mäkien pikku väki häntä milloinkaan unohtanut.

Eversti Lionel Chinn tunsi ja rakasti heitä myös, ja he olivat kelpo lailla sivistyneitä, bhileiksi, ennen kuin hänen palveluksensa päättyi. Useaa heistä hädin erotti alasäätyisestä hindumaanviljelijästä; mutta etelässä, missä John Chinn Ensimmäinen makasi haudassaan, villeimmät vielä juutuivat Satpuran ylängöille, hellien tarua että Jan Chinn, kuten häntä nimittivät, vielä palaisi omiensa luo. Sitä odotellessaan he epäilivät valkeaa miestä ja hänen tapojaan. Pieninkin viritys sai heidät sekamelskassa umpimähkäisiin rosvousrynnäkköihin, ja silloin tällöin tappoihin; mutta jos heitä varoen kohdeltiin, niin he surivat taas kuin lapset ja lupasivat etteivät enää koskaan sitä tekisi.

Rykmentin bhilit – nauhamekkoiset – olivat monin tavoin kelpo poikia, mutta he tarvitsivat suostuttelemista. He tunsivat kiusaannusta ja koti-ikävää, jollei heitä otettu tiikerinmetsästyksille ajomiehiksi; ja heidän kylmäverinen uhkarohkeutensa – kaikki wuddarit ampuvat tiikereitään jalan: se on heidän säätymerkkinsä – sai upseeritkin ihmettelemään. He seurasivat haavotettua tiikeriä yhtä huolettomina kuin siipirikkoa varpusta, ja läpi seudun, joka oli täynnä luolia ja rotkoja ja närehautoja, joissa villipeto saattoi pitää tusinan miehiä armoillaan. Toisinaan joku pikku mies tuotiin kasarmiin pää murskana tahi kylkiluut tielle reväistyinä, mutta hänen toverinsa eivät milloinkaan oppineet varovaisiksi; he vain kilvan ähersivät tiikerin tappamisessa.

Nuori John Chinn laskeutui wuddarien yksinäisen upseerimajan kuistin luo kaksipyöräisten kärryjen taka-istuimelta, pyssylaatikkojensa lentäessä ylt'ympärielleen. Hento, käyränoikkainen poikanen näytti hyljätyltä kuin eksynyt vuona, läimäyttäessään valkean tomun housujensa polvista ja kärryjen rämistessä pois pitkin hohtavaa tomurataa. Mutta sydämessään hän oli tyytyväinen. Olihan tämä kaikessa tapauksessa hänen syntymäsjanssa, eikä ollut paljoa muuttunutkaan siitä asti kun hänet lapsena lähetettiin Englantiin viisitoista vuotta takaperin.

Jokunen uusi rakennus oli noussut, mutta ilma ja tuoksu ja päiväpaiste olivat entiset; ja vihreät pikku miehet, jotka astelivat harjotuskentän poikki, näyttivät vanhoilta tutuilta. Kolme viikkoa takaperin John Chinn olisi ollut valmis sanomaan, ettei muistanut sanaakaan bhil-kieltä, mutta ulko-ovella hän huomasi huuliensa hymisevän lauseita joita ei ymmärtänyt – vanhoja lastenlaulun katkelmia ja häntäpäitä komentosanoista joita hänen isänsä oli huudellut miehilleen.

Eversti katseli hänen tuloaan ylös portaita ja nauroi.

"Katsoppas!" hän sanoi majurille. "Eipä ole tarvis kysyä poikasen pesyettä. Hän on *pukka* Chinn. Kelpaisipa omaksi isäkseen viiskymmenluvulta!"

"Toivon että hän ampuu yhtä suoraan", sanoi majuri. "Hän näkyy tuoneen kylliksi rautatavaraa mukanaan".

"Hän ei olisi Chinn jollei ampuisi kohti. Katsoppa, kun hän niistaa nenäänsä. Ominainen Chinnin noukka. Heiluttaa nenäliinaa kuin isänsä. Siinä on toinen painos – rivi riviltä".

"Satua kerrassaan, pentele vieköön!" sanoi majuri, tirkistäen ikkunaluukun säleiden lomitse. "Jos hän on oikea sukunsa jälkeläinen, niin hän... Eihän vanha Chinn voinut kulkea tuon repaleen ohi sitä hypistelemättä, yhtä vähän kuin..."

"Hänen poikansa!" sanoi eversti hypähtäen.

"No jukoliste!" huudahti majuri. Pojan silmään oli pistänyt halaistuista ruovoista punottu itikkaverkko, joka riippui kierossa verannan pylvästen välissä, ja koneellisesti hän oli vääntänyt sen reunaa suoraan asentoon. Vanha Chinn oli vuosikausia kolmasti päivässä noitunut tuota verkkoa; hän ei koskaan saanut sitä tyydyttämään mieltään. Hänen poikansa astui huoneeseen viisikertaisen hiljaisuuden vallitessa. He toivottivat hänet tervetulleeksi isänsä ja tarkastettuaan, itsensä vuoksi. Hän oli ihan naurettavasti seinällä riippuvan everstinkuvan näköinen, ja osapuilleen huuhdeltuaan tomut kurkustaan hän läksi makuusuojaansa isäukon lyhyin, äänettömin viidakkoaskelin.

"Sellaista se on perinnöllisyys", sanoi majuri. "Sen se tekee kolmen sukupolven olo bhilien joukossa".

"Ja sen tietävät miehet", sanoi muuan sivus-upseeri. "Ne ovat odottaneet tätä nuorukaista kieli lerpallaan. Olen tullut siihen uskoon että ellei hän suorastaan vetele heitä miekantupella ympäri korvia, niin he polvistuvat komppanioittain ja rukoilevat häntä jumalanaan".

"On siunattua omistaa edelläkäynyt isä", sanoi majuri. "Minä olen pojilleni nousukas. Olen ollut rykmentissä vasta kaksikymmentä vuotta, ja kunnianarvoisa taattoni oli siviilimies. Ei voi mitata bhilin sielun syvyyksiä. Mutta minkätähden on tuo uhkea kantaja, jonka nuori Chinn toi mukanaan, myttyineen pikajuoksussa käpälämäkeen?" Hän astui verannalle ja hoilasi miehelle – perikuvalliselle vastaleivotulle aliluutnantin palvelijalle, joka osaa englanninkieltä ja puijaa samassa suhteessa.

"Mikä hätänä?" hän huusi.

"Monta pahoja miehiä täällä. Minä menee", oli vastaus. "Otti sahibin avaimet ja sanoo ampuu minun".

"Peijakkaan selvää – peijakkaan valaisevaa. Hiiden sukkelat koivet noilla ylämaan varaslurjuksilla on! Joku oli pahasti säikäyttänyt hänet". Majuri asteli huoneisiinsa, pukeutuakseen aterialle.

Nuori Chinn oli kuin unissaan kävelleen harppinut kehän koko majotusalueen ympäri ennen kuin läksi omaan pikku asuntoonsa. Kapteenin asumus, jossa hän oli syntynyt, viivytti häntä hetkisen; sitte hän katseli harjotusalueen kaivoa, jonka arkulla oli illat istuskellut hoitajansa keralla, ja pienoista kirkkoa, johon upseerit läksivät jumalanpalvelukseen aina kun jonkun virallisen tunnustuksen pappi sattui käväisemään siellä päin. Kaikki näytti nyt hyvin pieneltä, kun hän ennen oli pitänyt niitä jättiläismäisinä, mutta paikka oli sama.

Tuon tuostakin hän kulki äänettömän soturiryhmän ohi, joka tervehti. Ne olisivat voineet olla samoja miehiä, jotka kantoivat häntä seljässään hänen ollessaan ensimmäisissä pinkohousuissaan. Heikko valo häämötti hänen huoneestaan, ja sisään astuessaan hän turisi käsien syleilevän jalkojaan, ja lattiasta nousi soriseva ääni.

"Ken siinä?" sanoi nuori Chinn, tietämättä puhuvansa bhil-kieltä.

"Kannoin sinua sylissäni, sahib, kun olin vankka mies ja sinä olit pienokainen ja itkit, itkit, itkit! Olen palvelijasi, niin kuin olin isäsi palvelija ennen kuin sinua oli. Olemme kaikki palvelijoitasi".

Nuori Chinn ei voinut luottaa ääneensä, yrittääkseen puhua, ja toinen jatkoi:

"Olen ottanut avaimesi tuolta lihavalta muukalaiselta ja lähettänyt hänet pois; ja paidassasi on rintanapit valmiina, aterialle mennäksesi. Kuka osaisi, jollen minä osaisi? Ja lapsi on siis tullut mieheksi ja unohtaa hoitajansa; mutta veljenpojastani tulee hyvä palvelija, tahi pieksen hänet kahdesti päivässä".

Ja kalahtaan nousi pystyyn, suorana kuin bhilin nuoli, pieni valkotukkainen ryppykasvoinen apinamainen mies, mekko mitalien ja kunniamerkkien peitossa – sopertaen, tervehtien ja vapisten. Hänen takanaan univormuun puettu nuori ja notkea bhil otti pois täytteitä Chinnin sunnuntaisaappaista.

Chinnin silmät olivat kyyneleitä tulvillaan. Vanhus ojensi avaimia.

"Muukalaiset ovat pahaa väkeä. Hän ei enää milloinkaan tule takaisin. Olemme kaikki isäsi pojan palvelijoita. Onko sahib unohtanut, kuka vei hänet katsomaan ansaan saatua tiikeriä virran toiselle puolelle kylään, kun hänen äitinsä oli niin säikähdyksissään ja hän oli niin urhea?"

Tapaus leimahti taikalyhdyn väläyksenä Chinnin mieleen. "Bukta!" hän huusi, ja jatkoi samassa henkäyksessä: "Lupasit ettei minulle tapahtuisi mitään pahaa. *Oletko* Bukta?"

Toistamiseen mies heittäysi hänen jalkoihinsa. "Hän ei ole unohtanut. Hän muistaa väkensä niinkuin hänen isänsäkin muisti. Nyt voin kuolla. Mutta ensin tahdon elää ja näyttää sahibille kuinka tiikereitä tapetaan. Tuo tuossa on veljenpoikani. Jollei hän ole hyvä palvelija, piekse häntä ja lähetä hänet minulle, niin totisesti tapan hänet, sillä nyt sahib on omiensa parissa. Ai, Jan *baba* – Jan *baba*! Jään tänne katsomaan että tämä tekee työnsä hyvin. Ota häneltä saappaat jalasta, tomppeli. Istuhan vuoteella, sahib, ja anna minun katsoa. Se on Jan *baba*!"

Hän työnsi miekkansa kahvaa eteenpäin, kunnioituksen osotukseksi, jonka ainoastaan varakuninkaat, kuvernörit ja kenraalit saavat, ja hellästi rakastetut pikku lapset. Chinn koneellisesti kosketti kahvaa kolmella sormella, umpimähkään mutisten jotakin itselleen tajuamatonta. Se osui olemaan vanha vastaus hänen lapsuutensa ajoilta, kun Bukta kurillaan sanoi häntä pikku kenraali sahibiksi.

Majuri asusteli vastapäätä Chinniä, ja kuullessaan palvelijansa kummastuksesta hengähtävän syvään hän vilkaisi sinne päin. Sitte majuri istahti vuoteelleen ja vihelsi, sillä hänen hermoilleen oli hiukan liikaa katsella kuinka vanhempi alkuasukasupseeri, puhdasrotuinen bhil, Brittiläisen Intian ritarikunnan jäsen, jolla oli kolmenkymmenenviiden vuoden nuhteeton virantoimitus takanaan, ja oman väkensä keskuudessa monelle bengalilaiselle pikkuruhtinaalle saavuttamaton arvo, oli kamaripalvelijana viimeksiyhtyneelle aliluutnantille.

Kovakurkkuiset torvet puhalsivat iltasoiton jolla on pitkä juttu takanaan. Ensinnä muutamia vihlovia säveleitä kuin ajomiesten kirkaukset etäisestä väijytyksestä, ja sitte, paisuvana, puhtaana ja heleänä lopputoisinto huimasta laulusta: "Ja oi, ja voi, sinä vetryt Mundore – Mundore!"

"Kaikki pikku lapset olivat vuoteessaan kun sahib viimeksi tuon toivotuksen kuuli", sanoi Bukta, ojentaessaan Chinnille puhtaan nenäliinan. Iltasoitto toi mieleen muistoja hänen telttisängystään moskiitoverkon alla, äitinsä suutelosta ja askelten heikkenevästä äänestä kun hän vaipui uneen miestensä keskellä. Hän kiinnitti hakasilla uuden takkinsa mustan kauluksen ja läksi päivälliselle kuin prinssi joka vastikään on perinyt isänsä valtikan.

Vanha Bukta teiskaroitsi viiksiään kierrellen pois. Hän tunsu oman arvonsa, eikä mikään rahasumma eikä mikään hallituksen annettavissa oleva arvo olisi saanut häntä pistelemään nappeja nuorten upseerien paitoihin, tahi ojentamaan heille puhtaita kaulaliinoja. Ja kuitenkin, sinä yönä riisuessaan univormunsa ja kyyrötellessään miestensä joukossa pikku tupakkatunnin, hän kertoi heille mitä oli tehnyt, ja he sanoivat hänen olevan aivan oikeassa. Sitte Bukta esitti väitelmän, joka valkoisesta olisi tuntunut raivohulluudelta; mutta nuo kuiskailevat pikku miehet harkitsivat sitä monipuolisesti ja arvelivat että siinä saattoi olla paljo perää.

Päivällisellä, lamppujen valossa, puhe kuten tavallista kääntyi *shikarrin* ainaiseen aineeseen – kaikkinaiseen isojen otusten metsästyksen kaikenlaisissa olosuhteissa. Nuoren Chinnin silmät

suurenivat, kun hän huomasi jokaisen toverinsa ampuneen useita tiikereitä wuddartapaan – s.o. jalan – pitämättä sitä suurempana asiana kuin olisi peto ollut koira.

"Yhdeksässä tapauksessa kymmenestä", sanoi majuri, "tiikeri on melkein yhtä vaarallinen kuin piikkisika. Mutta kymmenennellä kerralla tulet kotiin jalat edellä".

Se sai kaikki puheen intoon, ja jo aikaa ennen puoltayötä Chinnin pää oli pyörällä kuultuansa kuvailtavan tiikereitä – miehensyöjiä ja karjantappajia jotka kukin harjottivat omaa liikettään yhtä järjestelmällisesti kuin jonkun kauppahuoneen kirjanpitäjät, uusia tiikereitä jotka äskettäin olivat saapuneet siihen ja siihen piiriin, ja vanhoja, ystävällisiä, varsin ovelia petoja jotka tunnettiin lisänimillä – kuten laiska "Mopsi", jolla oli suunnattomat kypälät, ja "Anoppi", joka ilmausi silloin kun sitä vähimmin osasi odottaa ja päästeli naisääniä. Sitte he puhuivat bhil-taioista – avara ja hauska ala – kunnes nuori Chinn alkoi viittailla että he varmaankin vetivät häntä nenästä.

"Emme todellakaan", sanoi muuan mies hänen vasemmalla puolellaan. "Olette Chinn ja kaikki mitä siihen kuuluu, ja teillä on jonkinlaiset laillistetut perintöoikeudet täällä; mutta jos ette usko mitä teille kerromme, niin mitä teettekään kun vanha Bukta pätty tarinoimaan? Hän tietää kertoa aavetiikereistä, ja tiikereistä jotka menevät omaan helvettiin, ja tiikereistä jotka kävelevät takajaloillaan, ja isoisänne ratsastustiikeristä, yhtä hyvin. Kumma ettei hän ole vielä puhunut siitä".

"Tiedätte kai että teillä on esi-isä haudattuna alhaalla Satpuran suunnalla?" sanoi majuri, kun Chinn hymyili epämääräisesti.

"Tietysti", sanoi Chinn, joka osasi Chinnin Kirjan aikataulut ulkoa. Ne ovat vanhassa kuluneessa pääkirjassa kiinalaisella kiiltopöydällä pianon takana kotona Devonshiressa, ja lapset saavat luvan katsella sitä sunnuntaisin.

"No, en ollut varma siitä. Arvoisalla esi-isällänne, poikani, bhilien puheiden mukaan, on oma tiikerinsä – satulatiikeri, jolla hän ratsastaa ympäri maata milloin häntä haluttaa. *Minä* en pidä tuota säädyllyksenä entisen veronkantajan aaveelle, mutta niin ne uskovat nuo etelän bhilit. Meidänkään miehemme, joita voi sanoa kohtuullisen kylmäverisiksi, eivät lähde sinne päin maata ajomiehiksi, jos kuulevat Jan Chinnin olevan ajelemassa tiikerillään. Sen arvellaan olevan kirjava elukka – ei juovikas, vaan täpläinen. Aikamoinen peto se on, ja varma enne sodalle tahi rutolle tahi – jollekin. Siinä on teille sievä sukutarina".

"Mistähän se lienee lähtöisin?" sanoi Chinn.

"Kysykää Satpuran bhileiltä. Vanha Jan Chinn oli voimallinen metsämies Herran edessä. Ehkä se oli tiikerin kosto, tahi ehkä hän metsästelee niitä vieläkin. Teidän täytyy tässä joskus käväistä hänen haudallaan ja tiedustaa. Bukta kai avustaa. Hän kyseli minulta ennen tuloanne olisitteko kovaksi onneksi jo näpäyttänyt ensimmäisen tiikerinne. Joll'ette, niin hän aikoo antaa alun teille omien siipiensä suojassa. Tietysti teille ennen kaikkia tämä on tärkeää. Saatte hyvää ajankulua Buktan hoteissa".

Majuri ei ollut väärässä. Bukta piti nuorta Chinniä harjotuksissa tyystin silmällä, ja saattoi huomata että kun uusi upseeri ensi kerran huusi komentosanojaan, koko rivi vavahti. Everstikin ällistyi, sillä tuo olisi saattanut olla Devonshiresta uudella elämisluvalla palanut Lionel Chinn. Bukta oli pitkittänyt oudon väitelmänsä kehittämistä uskottujensa parissa, ja se oli miehille kuin uskonkappale, kun nuoren Chinnin jokainen sana ja liike niin vahvisti sen.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.